

Чаленко Н.М., Сирова Г.О., Демченко А.М., Северіна Г.І.

Харківський національний медичний університет

ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України», м. Київ

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

ЦІЛЕСПРЯМОВАНИЙ СИНТЕЗ, ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ АНТИЕКСУДАТИВНОЇ АКТИВНОСТІ ПОХІДНИХ 2-((4-АМІНО-5-(ФУРАН-2-ІЛ)-4Н-1,2,4-ТРИАЗОЛ-3-ІЛ)СУЛЬФАНІЛ)-N-АЦЕТАМІДІВ

Актуальність теми. Пошук нових нестероїдних протизапальних засобів (НПЗЗ), що переважають за ефективністю та безпекою є важливим та актуальним. За останні роки приділяється багато уваги хімії 3-тіо-1,2,4-тріазолу та його конденсованим похідним. Перспективність даної гетероциклічної системи обумовлена високою реакційною здатністю, низькою токсичністю, доступністю реактивів для синтезу, розчинністю у більшості розчинників, широким спектром біологічної активності.

Мета роботи. Синтез, прогнозування та експериментальне підтвердження антиексудативної активності похідних 2-((4-аміно-5-(фуран-2-іл)-4Н-1,2,4-триазол-3-іл)сульфаніл)-N-ацетамідів як потенційних НПЗЗ.

Матеріали та методи. За допомогою реакції алкілювання N-арилзаміщеними α -хлорацетамідами з 2-((4-аміно-5-(фуран-2-іл)-2,4-дигідро-3Н-1,2,4-тріазоло-3-тіонів отримали 10 похідних 2-((4-аміно-5-(фуран-2-іл)-4Н-1,2,4-триазол-3-іл)сульфаніл)-N-ацетамідів з $R_1=3\text{-Cl}$; $R_2=2\text{-Me}$, 3-Cl ; $R_3=3\text{-F}$; $R_4=3,4\text{-diMe}$; $R_5=3,4\text{-diCl}$; $R_6=4\text{-F}$; $R_7=3\text{-Cl}, 4\text{-Me}$; $R_8=2\text{-Me}, 5\text{-CF}_3$; $R_9=4\text{-Cl}$; $R_{10}=3\text{-CF}_3$. За допомогою програми «PASS-online» проведено прогнозування їх фармакологічної активності. Прогнозовану антиексудативну дію вивчали на білих щурах-самцях за допомогою експериментальної моделі формалінового набряку. Набряк моделювали за допомогою субплантарного введення у задню лапу 0,1 мл 2% розчину формаліну. Об'єм лапи вимірювали за допомогою цифрового плетизмометра (IITC Life Science (США)) до введення препаратів та через 4 години після моделюючої ін'єкції формаліну. Досліджувані речовини вводили однократно перорально у вигляді завису на 3% крохмальному слизу за 1 годину до максимального розвитку набряку в дозі 10мг/кг.

Результати та їх обговорення. Вперше синтезовано 10 похідних 2-((4-аміно-5-(фуран-2-іл)-4Н-1,2,4-триазол-3-іл)сульфаніл)-N-ацетамідів ($R_1=3\text{-Cl}$; $R_2=2\text{-Me}$, 3-Cl ; $R_3=3\text{-F}$; $R_4=3,4\text{-diMe}$; $R_5=3,4\text{-diCl}$; $R_6=4\text{-F}$; $R_7=3\text{-Cl}, 4\text{-Me}$; $R_8=2\text{-Me}, 5\text{-CF}_3$; $R_9=4\text{-Cl}$; $R_{10}=3\text{-CF}_3$). PASS-прогноз синтезованих сполук вказує на наявність антиексудативної активності у сполук з R_2 ; R_3 ; R_5 ; R_6 ; R_8 ; R_9 ; R_{10} (9,07 – 55,5%). Серед досліджених похідних виявлена сполука-лідер з R_9 , антиексудативна активність якої склала 55,5%, що перевищує антиексудативну активність препарату порівняння диклофенак натрію (44%).

Висновки. Вперше нами синтезовано 10 похідних 2-((4-аміно-5-(фуран-2-іл)-4Н-1,2,4-триазол-3-іл)сульфаніл)-N-ацетамідів з $R_1=3\text{-Cl}$; $R_2=2\text{-Me}$, 3-Cl ; $R_3=3\text{-F}$; $R_4=3,4\text{-diMe}$; $R_5=3,4\text{-diCl}$; $R_6=4\text{-F}$; $R_7=3\text{-Cl}, 4\text{-Me}$; $R_8=2\text{-Me}, 5\text{-CF}_3$; $R_9=4\text{-Cl}$; $R_{10}=3\text{-CF}_3$. 7 з 10 сполук виявили помірну або високу антиексудативну активність (9,07 – 55,5%). Серед вивчених похідних знайдена сполука-лідер (з R_9), яка має з високу антиексудативну активність (55,5%), що робить її перспективною для подальшого поглибленого вивчення як потенційного НПЗЗ. Проведені експериментальні дослідження свідчать про ефективність комп'ютерного прогнозування для створення нових вітчизняних ефективних лікарських препаратів.